

राष्ट्रीय बांबू अभियानातर्गत (National Bamboo Mission) राज्यस्तर/ जिल्हास्तरिय विविध समित्यांच्या पुर्नगठनाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक :- राबांअ-२०१४/प्र.क्र.६६/फ-११
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- १० जुलै, २०१५

वाचा:-

- १) सचिव, कृषि व सहकार विभाग, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्रमांक-२१-अ/२०६६. हॉर्टीकल्चर, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००६ व दिनांक १४ डिसेंबर, २००६
- २) कृषि व पदुम विभाग यांचे पत्र क्रमांक बांबूधा-२००७/प्र.क्र.२७०/९-ए, दि.८/१०/२००७
- ३) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक एसएलएफ-२००८/प्र.क्र.०१/जल-१२, दिनांक १३ फेब्रुवारी, २००८.
- ४) केंद्रीय कृषि आणि सहकार विभागाच्या फलोत्पादन विभागातर्गत जानेवारी, २०१४ मधील एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान राबविण्यासंदर्भातील मार्गदर्शक सूचना.
- ५) भारत सरकार, कृषि व सहकार विभाग, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्रमांक ४४-३३/२०१३-हॉर्टीकल्चर (NBM), दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०१४
- ६) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र. संकिर्ण -२०१४ /प्र.क्र. १८८ /फ-५ दि. ४/१२/२०१४
- ७) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे यांचे पत्र क्रमांक कक्ष- ३/राबांअ/ १३-१४/ भाग-१/१८०/ १५-१६, दि.२०.४.२०१५

१. प्रस्तावना:-

केंद्र शासनाने देशातील वन क्षेत्र व वन क्षेत्राबाहेर लागवड होणा-या बांबूच्या सर्वेकष विकासासाठी राष्ट्रीय बांबू मिशन (National Bamboo Mission) जाहीर केले आहे. केंद्रीय कृषि मंत्रालयामार्फत या मिशनची अंमलबजावणी १०० टक्के पुरस्कृत योजना म्हणून करण्यात येत आहे. राष्ट्रीय बांबू मिशन राबविण्यासाठी संदर्भाधिन क्र. १ येथील दिनांक १४ डिसेंबर, २००६ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. त्यास अनुसरून महाराष्ट्र राज्यामध्ये सदर योजना २००७-२००८ पासून राबविण्यासाठी संदर्भाधिन क्र. ३ येथील शासन निर्णय दिनांक १३ फेब्रुवारी, २००८ अन्वये मान्यता देण्यात आली.

केंद्र शासनाने, सर्व केंद्र पुरस्कृत योजनांपैकी, एक सारख्या योजनांचे एकत्रीकरण करण्यासाठी श्री. बी. के. चतुर्वेदी यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन केली होती. ह्या समितीच्या अहवालातील शिफारशीनुसार केंद्र पुरस्कृत एकंदर १४२ योजनांचे एकत्रीकरण ६६ योजनांमध्ये करण्यात आले. त्यास अनुसरून संदर्भ क्र. ४ येथे नमूद जानेवारी २०१४ मध्ये केंद्र शासनाने एकात्मिक फलोत्पादन विकास मिशनसाठी नवीन मार्गदर्शक सूचना जारी केल्या आहेत. त्यात बांबू

मिशन हे राष्ट्रीय फलोत्पादन मिशन अंतर्गत **उपयोजना** म्हणून राबविणेस निदेशित केले आहे.हया नवीन मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती,(State Level Executive Committee) सचिव (वने) यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करणेबाबत निर्देश आहेत. त्यात इतर अधिकारी, जसे कृषि विद्यापीठ,भारतीय कृषि संशोधन संस्थेच्या कक्षेतील शिक्षण संस्थेच्या (ICAR), बांबू उत्पादन करणा-या उत्पादकांचा संस्थेचे प्रतिनिधी तसेच राज्यस्तरीय बांबू मिशन डायरेक्टर यांना समाविष्ट करणेबाबत सूचित केले आहे.तसेच मिशन संचालक, बांबू मिशन हे समितीचे सदस्य सचिव राहतील.

राज्य आणि जिल्हास्तरावर बांबू मिशन अंतर्गत कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्य फलोत्पादन मिशन किंवा राज्य बांबू विकास यंत्रणा यांची सोसायटी रजिस्ट्रेशन ॲक्ट खाली नोंदणी करता येईल जेणे करुन या संस्थांना योग्य ते स्वायत्त संस्था म्हणून काम करता येईल, असेही केंद्र शासनाचे निर्देश आहेत.त्याचबरोबर मिशनचे कार्यक्रम राबविण्यासाठी पंचायत राज संस्थांना समाविष्ट करुन घेण्यात येईल. राज्य स्तरावर / जिल्हा स्तरावरील उपरोक्त नमूद समित्या आवश्यकतेप्रमाणे फलोत्पादन करणारे शेतकरी, सहकारी संस्था, व त्यांचे वित्तीय संस्था आणि विक्री करणारे घटक यांचेशी समन्वय प्रस्थापित करतील.

उपरोक्त एकात्मिक फलोत्पादन मिशन अंतर्गत केंद्र स्तरावर मा.केंद्रीय कृषि मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली General Council (GC)स्थापन करण्यात आली असून, केंद्रीय सचिव (कृषि व सहकार)यांच्या अध्यक्षतेखाली राष्ट्रीय सुकाणू समिती Steering committee (EC)गठीत करण्यात आली आहे. या व्यतिरिक्त राष्ट्रीय स्तरावर बांबू विषयक धोरणांतर्गत, संस्थात्मक,तांत्रिक बाबींसाठी मार्गदर्शन करण्याकरिता बांबू विकास विषयक तांत्रिक सहाय्य गट देखील गठीत करण्यात आलेला आहे.त्या अनुषंगाने राष्ट्रीय बांबू मिशन अंतर्गत निरनिराळ्या राज्यस्तरीय समित्यांचे पुर्नगठन करणे आवश्यक आहे.

२. राष्ट्रीय बांबू मिशनची प्रमुख उद्दिष्टे व धोरण खालील दर्शविल्याप्रमाणे आहेत:-

- (१) बांबू क्षेत्राची वाढ व विकास या करिता क्षेत्रनिहाय तंत्रज्ञान विषयक बाबींची वाढ करणे.
- (२) विशिष्ट क्षेत्रातील ठिकाणी बांबूच्या विविध प्रजातींपैकी योग्य प्रजाती निवडून त्याद्वारे बांबूचे उत्पादन वाढविणे.
- (३) बांबू व त्यावर आधारित हस्तकौशल्याद्वारे निर्माण होणा-या उपजाचे (Production) विपणन (marketing) करणेसाठी बाजारपेठेचा विकास करणे.
- (४) लागवडदार संग्राहक आणि व्यापारी यांचा समन्वय साधणे व त्याद्वारे बांबूचा विकास करणे.
- (५) या क्षेत्रातील पारंपारिक ज्ञान व अद्ययावत तंत्रज्ञान यांचा समन्वय साधून त्याद्वारे विकासासाठी बांबू विकासाची दारे खुली करणे.
- (६) कुशल आणि अकुशल क्षेत्रातील युवकांना रोजगार निर्माण करणे.

३) उपरोल्लेखित उद्दिष्ट साध्य करणेसाठी राष्ट्रीय मिशन खालील प्रमाणे धोरण अवलंबित आहे:-

- (१) उत्पादन व विपणन या कामी सामन्वयिक दृष्टीकोन अवलंबून, बांबूचे उत्पादकांना जास्तीत जास्त कायमस्वरूपी वित्तीय लाभ मिळवून देणे.
- (२) वाढीव उत्पादनासाठी संशोधन आणि तंत्रज्ञान यांचा विकास व अवलंब करुन बांबूचे सुधारित वाणांचा विकास करणे.
- (३) वनक्षेत्रामध्ये व वनक्षेत्राच्या बाहेर बांबूचे क्षेत्रानिहाय सुयोग्य प्रजातींची निवड करुन व सुधारित मशागतीच्या तंत्राचा अवलंब करुन बांबू क्षेत्राची वाढ करणे.

- (४) बांबू विषयक संशोधन, विकास आणि विपणन इत्यादींशी संबंधित संस्था तसेच व्यापारी व बांबू विकासासंदर्भात संबंधित खाजगी / सामुहिक संस्था यांना सर्व स्तरावर एकत्र आणून समन्वय साधणे.
- (५) सहकारी संस्था व स्वयंसहायता गट यांच्या सहभागाने बांबू उत्पादन करणा-या शेतकऱ्यास सहाय्य करण्यास उदयुक्त करणे.
- (६) मानव संसाधन विकास व सबलीकरण.
- (७) राष्ट्रीय राज्य व जिल्हास्तरीय संस्था निर्माण करून मध्यस्थाशिवाय उत्पादकांचा व व्यापाराचा थेट समन्वय घडवून आणणे.

केंद्रीय कृषी मंत्रालयाच्या संदर्भ क्र. ५ येथे नमूद दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०१४ रोजीच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार व निदेशानुसार राष्ट्रीय बांबू मिशनची अंमलबजावणी राज्यात करण्यासाठी राज्य स्तरावर विविध समित्या स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमुद केल्या प्रमाणे राष्ट्रीय बांबू मिशनची उद्दिष्टे व त्यासाठीचे धोरण लक्षात घेऊन राष्ट्रीय बांबू मिशनची अंमलबजावणी करण्यासाठी संदर्भ क्र. ३ येथे नमूद शासन निर्णय दिनांक १३ फेब्रुवारी, २००८ अन्वये राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय समित्या गठीत करण्यात आल्या आहेत.

तसेच शासन निर्णय क्र संकिर्ण-२०१४/प्र.क्र.१८८/फ-५ दिनांक ४/१२/२०१४ अन्वये ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली असलेले सामाजिक वनीकरण संचालनालय व त्याअंतर्गत क्षेत्रीय आस्थापना महसूल व वनविभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली आणण्यात आले आहे.

त्याअनुषंगाने वर नमुद केल्याप्रमाणे राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय समित्या पुर्नगठीत करण्याबाबत खालीलप्रमाणे शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

(I) राज्यस्तरीय कार्यकारी समिती:-(State Level Executive Committee)

१)	सचिव /प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव (वने)	-	अध्यक्ष
२)	प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
(वनबलप्रमुख)	-	सदस्य
३)	सचिव (जलसंधारण)	-	सदस्य
४)	प्रधान सचिव (कृषि व पदुम विभाग)	-	सदस्य
५)	सचिव (ग्रामविकास)	-	सदस्य
६)	सचिव (उद्योग)	-	सदस्य
७)	सचिव (आदिवासी विभाग)	-	सदस्य
८)	बांबू उद्योगातील प्रतिनिधी *	-	सदस्य
	बांबू उत्पादन करणा-या शेतकरी संघटना यांचे प्रतिनिधी		
९)	अशासकीय संस्थेचे प्रतिनिधी *	-	सदस्य
१०)	कृषी विद्यापीठाचे प्रतिनिधी (दापोली किंवा अमरावती)		
११)	राष्ट्रीय बांबू मिशन, नवी दिल्ली यांनी नामनिर्देशित	-	सदस्य
	केलेले केंद्र शासनाचे प्रतिनिधी
(केंद्रीय कृषि संशोधन संस्थाचे प्रतिनिधी)		
१२)	नाबार्ड बँकेचे प्रतिनिधी	-	सदस्य

- १३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, - सदस्य सचिव
सामाजिक वनीकरण, पुणे तथा मिशन संचालक
बांबू मिशन.
* शासन मान्यतेने नियुक्ती

समितीचे कार्यक्षेत्र :-

- (१) बांबू मिशन अंतर्गत राज्याचा कृती आराखडा मंजूर करणे व तो केंद्रीय कार्यकारी समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करणे.
- (२) केंद्र शासनाकडून निधी प्राप्त करणे व मंजूर झालेल्या निधीचे संबंधित यंत्रणांना वितरण करणे त्यांचे लेखे ठेवून व उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करणे.
- (३) मिशनच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी योग्य समन्वय / सनियंत्रण व मूल्यमापन करणे.
- (४) केंद्र शासनाने सुधारीत मार्गदर्शक सूचनांमध्ये प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार मंजूर आराखड्यातील बाबींना मंजूरी देणे.

(II) राज्यस्तरीय बांबू विकास अभिकरण-State level Bamboo Development Agency (SLBDA)

राष्ट्रीय बांबू मिशन कार्यक्रमांची अंमलबजावणी व सर्वकष समन्वय साधण्यासाठी अभिकरण उत्तरदायी (Accountable) राहील. सदर समितीची संरचना खालीलप्रमाणे राहील.

- १) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, - अध्यक्ष
पुणे तथा राज्य मिशन संचालक, बांबू मिशन,
- २) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, - सदस्य
नागपूर यांचे प्रतिनिधी
- ३) सह / उप सचिव (वने) महसूल व वनविभाग - सदस्य
- ४) सह / उप सचिव (कृषी) मंत्रालय, मुंबई - सदस्य
- ५) संचालक, फलोत्पादन म. रा. पुणे - सदस्य
- ६) संचालक, खादी व ग्रामोदयोग मंडळ, मुंबई - सदस्य
- ७) संचालक, उदयोग विभाग, मंत्रालय, मुंबई - सदस्य
- ८) बांबू उदयोगातील प्रतिनिधी (एक) * - सदस्य
- ९) अशासकीय संस्थेचे प्रतिनिधी (एक) * - सदस्य
- १०) नाबार्ड बँकेचे प्रतिनिधी - सदस्य
- ११) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व - सदस्य सचिव
अपर महासंचालक (सनियंत्रण व मूल्यांकन)
सामाजिक वनीकरण संचालनालय, पुणे
* शासन मान्यतेने नियुक्ती

कार्यक्षेत्र

- १) राज्याच्या यथार्थदर्शी आराखडा व राज्यस्तरीय वार्षिक कृती आराखडा तयार करणे व केंद्रीय समितीस सादर करणे व त्याची सर्वदृष्टीने अंमलबजावणी करणे.

- २) राष्ट्रीय बांबू मिशन, राज्य शासन व इतर स्रोतातून मिशनचे कार्यक्रम राबविण्यासाठी निधी प्राप्त करणे, त्यांचे लेखे ठेवणे, तसेच महालेखाकार यांना मासिक रोखलेखे पाठविणे व वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधितांना सादर करणे.
- ३) राष्ट्रीय बांबू सुकाणू समितीला प्रगती अहवाल पाठविणे व वेबसाईटवर माहिती टाकणे.
- ४) राज्य व जिल्हास्तरावर प्रकल्प अहवाल तयार करणे, त्याचे मुल्यमापन व सातत्याने संनियंत्रण याकरीता तांत्रिक सहाय्य घेण्यासाठी या क्षेत्रातील तज्ञ /अनुभवी व्यक्ती /संस्था यांची सल्लागार म्हणून नियुक्ती करण्यासाठी, राज्य बांबू विकास यंत्रणेला (BDA) अधिकार राहतील.
- ५) राष्ट्रीय बांबू मिशन कार्यक्रम अंमलबजावणीसाठी विविध कार्यान्वयन यंत्रणांना निधी वितरीत करणे व कार्यक्रमाचे संनियंत्रण करून प्रगतीचा सर्वकष आढावा घेणे.
- ६) राज्यामध्ये बांबू उत्पादनाची सद्यस्थिती, बांबू क्षेत्राची उत्पादन क्षमता व बांबूची मागणी, बांबू उत्पादन होऊ शकणारे क्षेत्र याचा अभ्यास व पायाभूत माहिती गोळा करण्यासाठी सर्वेक्षण आयोजित करणे.
- ७) राज्यामध्ये शेतकी संस्था, स्वयंसेवी संस्था, उत्पादक संघ, स्वयंसहायता गट, ब राज्य संस्था आणि इतर तत्सम संस्थांमार्फत मिशनच्या कार्यक्रमांची सर्वकष अंमलबजावणी करणे व आवश्यक सहाय्य देणे.
- ८) राज्यांमध्ये हितसंबंधी व्यक्ती व संस्थांसाठी कार्यशाळा, चर्चासत्रे व प्रशिक्षण कार्यक्रम, इत्यादि, राज्यातील विद्यापीठे, राष्ट्रीय कृषी संशोधन संस्था, कृषी विज्ञान केंद्र आणि इतर संबंधित संस्थांच्या मदतीने कार्यशाळा, अशा व्यक्ती व संस्थासाठी आयोजित करणे.
- ९) राज्य स्तरावर वेबसाईट तयार करून होस्ट (Host) करणे. तसेच माहिती तंत्रज्ञान प्रणाली विकसित करून स्थानिक स्तरापासून राबविणे. (grass root level)
- १०) केंद्र शासनाच्या दि.२३ एप्रिल २०१० रोजीच्या पत्रानुसार आणि नियोजन आयोगाच्या निर्देशाप्रमाणे मुख्यत्वे करून वनेतर क्षेत्रात शेतकरी/लाभार्थी यांच्या पैकी अनुक्रमे एस सी (अनुसूचित जाती) व एस.टी.(अनुसूचित जमाती) यांचेसाठी अनुक्रमे १६% व ८% एवढा निधी SCSP (Special Compound Sub Scheme) व TSP (Tribal Sub plan) मधून वाटप करण्यात यावा. तसेच ३०% महिला लाभार्थी/ शेतकरी यांचेकरिता निधी वाटप करून त्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत केंद्र शासनास अहवाल सादर करणे.

III) जिल्हास्तरीय समिती -

(a) वनेतर क्षेत्र जिल्हा बांबू विकास संस्था (District Bamboo Development Agency)

१)	जिल्हाधिकारी,	-	अध्यक्ष
२)	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	-	सदस्य
३)	जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हा विकास यंत्रणा	-	सदस्य
४)	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	-	सदस्य
५)	कार्यकारी अधिकारी जिल्हा वन विकास यंत्रणा तथा उपवनसंरक्षक वनविभाग	-	सदस्य
६)	जिल्हा उदयोग अधिकारी	-	सदस्य
७)	जिल्हयातील स्वयंसहाय्यता गट किंवा अशासकीय संस्थेचे प्रतिनिधी (दोन) *	-	सदस्य
८)	उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण विभाग	-	सदस्य सचिव
- *शासन मान्यतेने नियुक्ती

समितीचे कार्यक्षेत्र

- १) जिल्हास्तरावर प्राप्त झालेले सर्व प्रस्ताव एकत्रित करुन राज्याच्या राज्यस्तरीय यंत्रणेकडे सादर करणे.
- २) जिल्हास्तरावर वनेतर क्षेत्रामध्ये बांबू विकासासंबंधी सर्व कार्यक्रमांचे सर्वकष समन्वयन व सनियंत्रण करणे.
- ३) बांबू विकासासाठी जिल्हा नियोजन समिती व पंचायतराज संस्था ह्यांच्या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीमध्ये सक्रिय सहभागी करुन घेणे.
- ४) केंद्रीय ग्रामविकास मंत्रालयाच्या सुवर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेतर्गत दारिद्र्य रेषेखाली असलेल्या लोकांचा आर्थिकस्तर उंचावण्यासाठी बांबूवर आधारित उदयोगांना अर्थसहाय्य मिळवून देणे.
- ५) बांबू विषयक इतर योजनांशी समन्वय राखून जिल्हयाचा आराखडा तयार करताना द्विरुक्ती न होण्याची दक्षता घेणे.

(b) जिल्हा वन विकास यंत्रणा (Forest Development Agency)

- १) जिल्हयाच्या वनक्षेत्रामध्ये राष्ट्रीय बांबू मिशनचे कार्यक्रम राबविण्यासाठी वनविकास यंत्रणा पुढाकार घेईल.
- २) संयुक्त वन व्यवस्थापन समिती (JFMC) कडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांचे संकलन करुन राज्यस्तरावर बांबू विकास यंत्रणेकडे सादर करणे.
- ३) जिल्हयातील वनक्षेत्रामध्ये राष्ट्रीय बांबू मिशनच्या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वकष नियंत्रण व समन्वय ठेवणे.

जिल्हा नियोजन समिती व पंचायत राजसंस्था यांचे सदर मिशनच्या उद्दीष्टपूर्तीसाठी, त्यांचेकडील सक्षमता, कार्यक्षमता व मनुष्यबळ या अनुरूप सहाय्य घेण्यात येईल. याबाबत राष्ट्रीय बांबू मिशन यांचे दि. १९/०१/२०१५ रोजीच्या पत्रानुसार सांसद आदर्श ग्राम योजनेतर्गत गावामध्ये स्थानिक ग्रामपंचायतीचे शिफारशीनुसार बांबू मिशनातर्गत प्रकल्प मंजूर करण्यास प्राधान्य देण्यात यावे.

बांबू मिशनातर्गत कार्यक्रम अंमलबजावणीसाठी त्यांचे खालील बाबीसाठी सहकार्य/सहभाग घेतला जाईल.

१) जिल्ह्यातील ग्रामपंचायत यांचे सल्याने, बांबू प्रजाती व लाभधारक ठरविणे.

२) पंचायत व ग्रामसभेतून प्रशिक्षण, विस्तार व जागृती निर्माण करणे.

३) पंचायत व ग्रामसभेच्या माध्यमातून, एकात्मिक फलोत्पादन बांबू मिशनचे कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसंबंधी प्रतिसाद (Feed Back) संबंधीत अधिकारी यांना देणे.

४) पंचवार्षिक योजनेसाठी राज्याचा बांबू विकासाचा कृती आराखडा तयार करून त्यावर आधारित वार्षिक कृती आराखडा तयार करावयाचा आहे. वनेतर क्षेत्रासाठी जिल्हास्तरीय बांबू समिती वार्षिक कृती आराखडा तयार करून राज्य बांबू विकास यंत्रणेला (SBDA) सादर करण्यात यावा. सदर प्रस्ताव राज्य बांबू विकास यंत्रणेमार्फत मान्यतेसाठी राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीस सादर करेल. वनक्षेत्रासाठी वार्षिक कृती आराखडा संयुक्त वन व्यवस्थापन समितीने तयार करून, वन विकास यंत्रणेमार्फत, राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीकडे मंजूरी साठी सादर करण्यात यावा.

५) राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीकडे प्राप्त झालेल्या वने व वनेतर क्षेत्राच्या प्रस्तावांची छाननी करून वार्षिक कृती आराखडा मंजूरीसाठी राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीकडे सादर करील. सदर वार्षिक कृती आराखडे ज्या बाबींवर तयार करावयाचे आहेत, त्याचा नमूना Annexure--A सोबत जोडला आहे. तर बाबनिहाय खर्चाचे /सबसिडीचे मापदंड Annexure--B सोबत जोडले आहेत.

६) राष्ट्रीय बांबू मिशनच्या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी अंतर्गत मूल्यांकन सातत्याने बांबू विकास यंत्रणा आणि वनविकास यंत्रणा यांचे मार्फत करण्यात याव्यात. याव्यतिरीक्त राष्ट्रीय सुकाणू समितीने निर्देशीत केलेल्या स्वतंत्र संस्थेकडून बाहय मूल्यांकन करण्यात येईल.

७) सदर राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय समित्यांच्या बैठका आवश्यकतेनुसार घेण्यात येतील. मात्र राज्यातील कार्यकारी समितीची बैठक वर्षातून किमान दोन वेळा घेण्यात यावी. जिल्हास्तरीय समित्यांच्या बैठका किमान तीन महिन्यातून एकदा घेण्यात याव्यात.

८) मंजूर वार्षिक कृती आराखड्याप्रमाणे, राष्ट्रीय बांबू अभियानातील मंजूर बाबींची अंमलबजावणी करण्यासाठी, कार्यान्वयन यंत्रणांना राज्यस्तरीय कार्यकारी समितीने दिलेल्या निधी वाटप आदेशाप्रमाणे, निधीचे वितरण राज्य बांबू मिशन संचालक यांना BDS वर करण्यात येईल. त्यानंतर त्यांनी अंमलबजावणी यंत्रणांना मागणी प्रमाणे BDS वरच अनुदान वितरीत करावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०७१०१६५३५२२५१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डी.एल.थोरात)
सह सचिव (वने)

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव
- ३) मा.मंत्री (अर्थ नियोजन व वने)यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा.मंत्री राज्यमंत्री वने यांचे खाजगी सचिव
- ५) सर्व मा मंत्री राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मुख्य सचिव यांचे सहसचिव
- ७) प्रधान सचिव यांचे सहसचिव
- ८) प्रधान सचिव (कृषी व फलोत्पादन)
- ९) सचिव (वने)
- १०) सचिव (जलसंधारण व रोहयो)
- ११) सचिव (ग्रामविकास)
- १२) सचिव (उदयोग)
- १३) सचिव (आदिवासी विकास विभाग)
- १४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक(वनबलप्रमुख) म.रा.नागपूर
- १५) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक सामाजिक वनीकरण म.रा. पुणे.
- १६) सर्व विभागीय आयुक्त
- १७) आयुक्त कृषि म.रा. पुणे
- १८) संचालक ,फलोत्पादन म.रा.पुणे.
- १९) संचालक ,खादी व ग्रामोदयोग मंडळ , मुंबई.
- २०) संचालक, उदयोग संचालनालय,मुंबई.
- २१) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व अपर महासंचालक(मुल्यांकन व सनियंत्रण) सामाजिक वनीकरण संचालनालय म.रा. पुणे.
- २२) सर्व जिल्हाअधिकारी.
- २३) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परीषद.